

Landsstyremøtet 2002 – legeetikk og forholdet til legemiddelindustrien

Fra
foreningen

Landsstyremøtet i Tromsø tidlig i juni rettet oppmerksomheten mot legeetikk og forholdet til legemiddelindustrien.

Før landsstyremøtet gjennomførte Legeforeningen en opinionsundersøkelse der én hensikt var å belyse hvorvidt befolkningen mener det er bindinger mellom leger og legemiddelindustrien som påvirker legenes valg av medisiner. «I stor grad» svarer 34 % og 41 % svarer «i noen grad». Hvis vi slår disse kategoriene sammen, mener hele 75 % at det i stor eller i noen grad er bindinger mellom leger og legemiddelindustrien som påvirker legenes valg av medisiner. Dette er en alvorlig vekker for legene om hvordan vårt forhold til legemiddelindustrien oppfattes.

I samme undersøkelse sa hele 89 % seg helt eller delvis enig i utsagnet «Jeg var tilfreds med den behandling jeg fikk sist jeg var hos lege.» Utsagnet «Norske leger gjør en god jobb», er det 80 % som er helt eller delvis enig i. Stoler så befolkningen på de råd legene gir om behandling, herunder forskrivning av medikamenter? Godt over halvparten (60 %) svarer «i stor grad» på dette spørsmålet. 31 % svarer «i noen grad».

Dersom leger i klinisk virksomhet, eller som forskere, i fremtiden blir oppfattet å handle mer ut fra sitt forhold til industrien enn ut fra hensynet til pasientene, kan den tilliten vi ennå har, fort svekkes. Denne tilliten er helt grunnleggende for utøvelsen av vårt fag.

Legeforeningen og Legemiddelindustriforeningen har gjennom *Retningslinjer for samarbeid mellom leger og farmasøytisk industri* etablert et gjensidig og godt samarbeid. I den generelle innledningen til retningslinjene sies det: Det bør herske et godt, åpent og ryddig forhold mellom farmasøytisk industri og legestand. Begge parter, og befolkningen for øvrig, er tjent med et samarbeid som utvikles uten at det oppstår avhengighet.

Da vi har sett at regelverket ikke oppleves klart nok, og at det avdekkes brudd på regelverket, har Legeforeningen tatt initiativ til å revidere reglene. En annen grunn til å se på retningslinjene er at de ikke omfatter nye former for samhandling mellom leger og industri.

Det er svært viktig at Legeforeningens organisasjonsledd og leger generelt overholder regelverket, slik at vi unngår at det stilles spørsmål ved legers vilje til å etterleve retningslinjene.

Leger søker kunnskap, ervervelse av ny kunnskap og vedlikehold av kunnskap. Dette gjør legene både av hensyn til pasientene og av hensyn til egen faglig utvikling. Den enkelte leges behov for kunnskap øker som følge av den raske utviklingen innen medisinen.

Legeforeningen har gjennom sitt engasjement i legers videre- og etterutdanning både rent faglig og gjennom etablering av utdanningsfond tatt et betydelig ansvar for å sikre legene mulighet til faglig oppdatering og utvikling. Og det på en måte som sikrer at industrien ikke kan påvirke det faglige innhold.

Foreningens engasjement er imidlertid ikke nok. Behovet for finansiering går utover det fondene kan dekke, og myndighetenes og arbeidsgivernes vilje til å bidra har vært relativt begrenset. For klinisk forskning er misforholdet mellom behov for kunnskap og offentlige ressurser som stilles til disposisjon, enda større.

På denne måten skapes det et rom for industrien, som helt klart ser at veien til legene går gjennom tilbud om faglig påfyll. Vår utfordring er å sørge for at dette skjer innenfor rammer som ikke svekker den tillit leger er avhengige av for å kunne utføre sitt arbeid på en god måte. Vi må overfor myndigheter og arbeidsgivere søke å etablere forståelse for at det må være en balanse mellom det tilbud som styres av industrien gjennom deres finansiering og det tilbud leger får fra annet hold.

Det er gledelig at landsstyret vedtok å ta inn i etiske regler for leger bestemmelsen: En lege må ikke inngå forbindelser med den farmasøytiske industri og/eller leverandører av medisinsk utstyr som kan føre til at tilliten til legens faglige vurderinger svekkes.

Det er retningslinjene for samarbeid mellom legestand og farmasøytisk industri sammen med det legeetiske grunnlag som regulerer Legeforeningens forhold, våre organisasjonsledds og legers forhold til legemiddelindustrien. Viktigst er dog til sjuende og sist den enkelte leges oppmerksomhet på og villighet til å etterleve etiske regler og retningslinjene.

Hans Kristian Bakke

hans.kristian.bakke@legeforeningen.no
president